

Tekst 5

'Onze kleine Burgerij', *Tilburgsche Courant*, 10 maart 1908.

Nummer 4280	Dinsdag 10 Maart 1908	44 ^{te} Jaargang
TILBURGSCH E COURANT.		
ANDERD AAGSCH NIEUWSBLAD		
<p>Abonnementenprijs per 3 maanden: Voor Tilburg 10,25, franco door het gelycke Rijk 10,50. In plaatsen waar Agenten verzorgd zijn 10,00. Per week 5 cent. Voor België 1,20, overige landen tot de Internationale Postvereeniging behoorende 1,20. Afzonderlijke Nummers 5 cent. Voor 6 maanden, 6 maanden per week (Zondag voor Tilburg 10,75, franco door het gelycke Rijk 11,00. In plaatsen waar Agenten verzorgd zijn 10,75.</p>	<p>ROTATIEDRUK of Uitgave der Firma N. LULTEN TILBURG.</p>	<p>Prijs der Advertentieën Voor Tilburg van 1 tot 5 regels 50 cent, elke regel meer 20 cent. Voor buiten Tilburg van 1 tot 5 regels 75 ct, elke regel meer 15 ct. In de rest der Eekst. Advertentieën 50 cent per gebied. Advertentieën voor het Buitenland 50 cent per regel. Bekende onder de rubric. Buitenland 50 cent per regel. Advertentieën voor 3 maal her. clausie opgaven, worden slechts 2 maal in rekening gebracht, (alle niet 3 maanden vooraf). Advertentieën worden niet in rekening gebracht. Bij 5 en meer plaatsen en 10 abonnees maandelijks rek.</p>
<p>Telegram-adres: LULTEN, Tilburg.</p>	<p>Verschi jnt DINSDAG, DONDERDAG en ZATERDAG.</p>	<p>Intercommunaal Telephon-Nummer 30</p>

Onze kleine Burgerij

Amper zeven, acht jaren geleden, was van de middenstandsbeveging, die thans zooveel invloed op het maatschappelijk leven uitoefent, nog weinig te bemerken. Er bestond slechts één strijd: dien tusschen kapitaal en arbeid. De middenmassa tusschen deze twee — zoo werd geprofeerd — zou door de botsing vernietigd worden en onvermijdelijk moeten verdwijnen.

Wie dacht vóór weinige jaren ten onzent aan de oeconomische belangen onzer kleine burgerij? Wie waagde het, voor den middenstand een pleit in te leggen? Deze klasse van burgers was immers toch onherroepelijk ten ondergang gedoemd. Men wist zelfs niet eens meer wat te zeggen: „middenstand of middelstand,” en moest over de juiste benaming onzer kleine burgerij professoraal advies gaan inwinnen.

Binnen betrekkelijk zeer korten tijd is dit echter anders geworden. De stoot werd gegeven door den heer Oscar Pfiifferoen, den grooten Belgischen strijder voor de zedelijke en maatschappelijke belangen der „petite bourgeoisie”. Ten jare 1901 met een zending der Belgische Regeering in ons land belast, heeft genoemde heer die gelegenheid aangegrepen, om ook de „kleine luyden” in ons land wakker en tot den kamp voor hun onmiddellijke belangen op te roepen. Die wekstem vond in 't Noorden krachtigen weerklank in de bestaande neutrale Winkeliersvereeniging. In het Zuiden trad Dr. Nouwens als Apostel der Middenstandsbelangen (...) op. De Hanze, die, jammer genoeg, op plaatsen weinig levenskracht ontwikkeld, in andere dreigt te verdwijnen, maar die in het Katholieke Noorden een nieuwen bloei tegemoet gaat, is grotendeels het werk van Dr. Nouwens, die ook een degelijk werkje schreef over „Middenstand en Coöperatie”, dat wij eenieder ter lezing, aanraden (verschenen bij de maatschappij Futura te Leiden).

Wanneer wij van middenstand spreken, dan bedoelen wij daarmede vooral die breede rij van neringdoende en handeldrijvende kleine patroons, die dagelijks met hoofd en hand hard moeten werken voor hun brood, maar die overigens een onafhankelijk bestaan leiden. De naam „middenstand” onderstelt reeds dat er standen boven en beneden dien stand zijn, en dat deze klasse van burgers zoo ongeveer in heb mid-

den staat. Inderdaad staan boven den middenstand de adel, de groot-industrieelen, de geleerden enz., beneden den middenstand vindt men de arbeidersklasse enz.

De middenstand kenmerkt zich allereerst door groote nijverheid. Terwijl de hooge adel teert op 't kapitaal, dat van de vaderen is overgeleverd, en de groot-nijverheid in haar fabrieken door verbeterde machinerieën en door handelsspeculatiën soms gemakkelijke winsten maakt, moeten de kleine neringdrijvende burgers alle dagen hun beste krachten inspannen om staande te blijven en zoo mogelijk stap voor stap voorwaarts te gaan. Daartoe wordt van hen nog meer gevorderd dan van de loontrekkende arbeiders. Willen de zaken der middenstanders bloeien, dan moeten de eigenaars er geregeld bij zijn. Aan ondergeschikten staan zij enkele vacantedagen toe, maar zelve durven zij er nauwelijks een nemen uit vrees, dat anders de boel niet geregeld loopen zal. In den vroegen morgen en den laten avond moeten zij zich gereed houden, om hun klanten op hun wenken te bedienen. Soms nog tot over middernacht hebben zij hun boeken bij te houden, rekeningen uit te schrijven en over bestellingen na te denken. 's Nachts kunnen ze soms den slaap niet vatten wegens hun zorgen — onbetaalde rekeningen en wissels vallen als steenen op hun hart.

Niet minder kenmerkt zich de middenstand door een groote mate van vernuft om met kleine middelen groote dingen te doen. In den regel werkt de middenstander met een klein kapitaal, dat dan in hun goed zit of onder de menschen. Zij moeten hard concurreren en tegelijk zoo mogelijk een zeer hoog percentage maken. Hoe weinig werken daarbij soms de klanten mede, daar zij jaar in jaar uit gebruik maken van het crediet, dat hun door den winkelier wordt verleend, die zelf dit crediet niet geniet.

Om zijn vlijt, uithoudingsvermogen, godsdienstzin en burgerlijke deugden mag de middenstand als de ruggegraat onzer maatschappij beschouwd worden. En al kwam de kleine burgerij ook al de laatste jaren geducht in het gedrang, de ruggegraat bleek stevig genoeg om alle stompen en stooten te kunnen weerstaan. Syndicaten, trusts, Waarenhauser, Eigen Hulp-vereenigingen, arbeidersvereenigingen, alles scheen soms samen te spannen teneinde den kleinen patroon 't leven onmogelijk te maken. Maar de middenstand organiseerde zich en toont voorhands weinig neiging, zich van de vlakte te laten dringen.

Ook verdient het alle toejuiching, dat door onze sociaal-oekonomen tegenwoordig aan de middenstandsbelangen de verdiende aandacht wordt geschonken. De sociale quaestie is inderdaad niet enkel een arbeidersquaestie, ze is deels ook een middenstandsquaestie. En bij al de zorg om tot de eindelijke oplossing der sociale quaestie te geraken, mogen ook de zedelijke en stoffelijke belangen van den middenstand zeker niet voorbij worden gezien.